

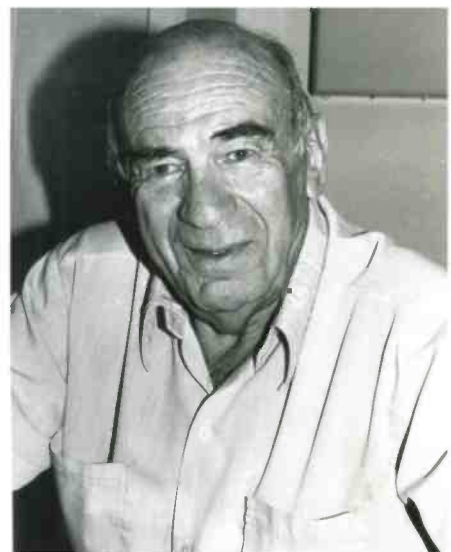
25.35x32.24	1/2	16 עמוד	השבוע	מנריב -	29/09/2020	74625918-2
המרכז הרפואי ברוך פד - 16320						

"עובדים בלי סוף; בחדרי הניתוחים אין מספיק עובדים"

במלאת 47 שנים למלחמת יום הכיפורים חושף "מעריב" את פרטוקול ישיבת הוועדה המיוחדת של הכנסת לשירותים ציבוריים, שנערכה בתל השומר ב-29 באוקטובר 1973 ■ בישיבה דנו בשאלות - שבימי קורונה אלה נשמעות אקטואליות מתמיד - אם מערך האשפוז ערוך לטפל באלפי הפצועים שזרמו לבתי החולים ואם הטיפול בהם יהיה על חשבון האזרחים

אריק בנדר

בבתי החולים, וכל בתי החולים פועלים בהתאם לתוכנית שקיימת לעניין זה. "בזמן מלחמה מוצאים מבתי החולים כל הרופאים הצעירים שהצבא זקוק להם ובמקומם נכנסים אחרים. הוא הדין לגבי האחיות. כך שאפשר לעמוד בנטל הזה, שכן אז יכולים לעבוד במשמרות של 12 שעות".

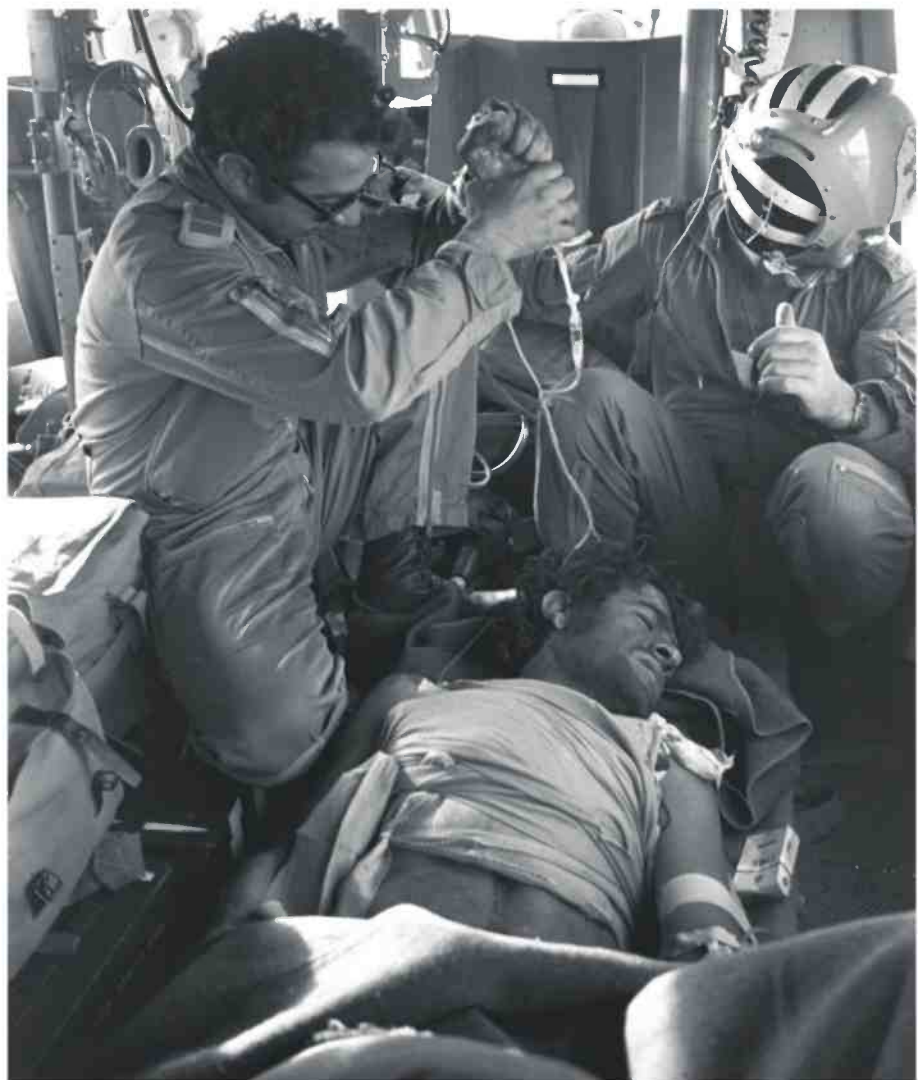
פדה. "הבנו שצריך לשנות את השיטה"

29 באוקטובר 1973. מדינת ישראל עוד לא הספיקה לעכל את טראומת מלחמת יום הכיפורים וללקק את פצעיה. רק ימים אחדים קודם לכן הוכרזה הפסקת אש בחזית הגולן ובחזית המצרית בסיני.

באחד החדרים של בית החולים תל השומר התכנסה ועדה מיוחדת של הכנסת, הוועדה לשירותים ציבוריים, בראשות ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם), כדי לדון בסוגיה בוערת (מה שמזכיר דיונים שמקיימת כיום מערכת הבריאות לקראת מצב של אי ספיקה): האם מערך האשפוז במדינת ישראל ערוך לטפל באלפי הפצועים שזרמו מהחזית לבתי החולים בעורף והאם הטיפול בהם יבוא על חשבון האוכלוסייה האזרחית? שלפנו מארכיון הכנסת את פרטוקול הדיון, שטרם נחשף עד כה, והוא נראה אקטואלי מתמיד.

סביב השולחן הצטופפו יו"ר הכנסת ישראל ישעיהו, חברי הוועדה, ובהם אברהם ורדיגר, טובה סנהדראי, בן ציון קשת ואליעזר שוסטק, לצד פרופ' ברוך פדה, שהיה אז מנכ"ל משרד הבריאות ויו"ר הרשות לאשפוז לשעת חירום, מנהל בית החולים תל השומר, ד"ר מרדכי שני, ראש שירותי האשפוז ד"ר פרייז ואחרים.

"הרעיון המרכזי היסודי הוא שאי אפשר לקיים בתי חולים נפרדים לצורך המלחמה בלבד, כמו בשווייץ, כי זה בלתי אפשרי להרים את המשא הכבד הזה. לכן נוצרה רשות אשפוז לשעת חירום", פתח פרופ' פדה את סקירתו. "בזמן מלחמה מוציאים 70% מכלל החולים הנמצאים

צילום: Haris Eitan - לע"מ

פצוע מטופל במסוק בדרך לבית החולים, במלחמת יום הכיפורים

24.89x32.3	2/2	17	עמוד	השבוע	29/09/2020	74625919-3
המרכז הרפואי ברוך פד - 16320						

פינוי מוסק של פצוע במהלך מלחמת יום הכיפורים. "זה נפל עלינו כרעם משמיים" צילום: לע"מ

לכן דואגים לזה שצריך לצמצם מרפאות." "איננו יכולים להמשיך בעבודה של משמרת 12 שעות", שיתף פרופ' פדה את הח"כים במצוקת הכוח הרפואי, בתיאור שנראה כאילו לקוח מימינו אנו. "עובדים בלי סוף. בחדרי הניתוחים אין מספיק עובדים. בחדרי התאוששות יכולים למצוא מספר גדול יותר של עובדים. במחלקות לכוויה אנחנו צריכים לתת כוח אדם הרבה יותר גדול משיש לנו עכשיו. מכל מקום, העובדים אינם יכולים לעבוד 12 שעות. לגבי כוח האדם במשק בכללותו, זאת בעיה קשה. לגבי בעיית התחבורה, היא גם קשה".

עוד סיפר על בעיה ייחודית לימי מלחמה – יותר מ-400 שבויים פצועים שהועברו לבתי החולים ונזקקו לניתוחים רבים. פדה: "השבויים הפצועים מגיעים אלינו ללא כל התרעה, ואיש אינו יודע מה מספרם. זה נפל עלינו כרעם משמיים. הפצועים הם באמת פצועים קשה – נפגעי עמוד השדרה, חזה. יש סורי ששתי רגליו קטועות ועוד".

צוות רפואי מטפל בנפגע קורונה בבית החולים שערי צדק, בשבוע שעבר

הוא סיפר גם על פרופסור לאורתופדיה, מתנדב, שעבד כל הלילה ואמר שיש לו התנגדות פסיכולוגית לטפל בשבויים. בהקשר זה העיר ד"ר שני: "לשבויים פצועים אנחנו נותנים טיפול יוצא מן הכלל. לפעמים זה מביא ללבטים קשים מאוד. מכל מקום, הטיפול הוא טוב מאוד. הלוואי שהשבויים שלנו יקבלו שלישי ממה שאנחנו נותנים להם".

במהלך הדיון שאלו אחדים מחברי הוועדה אם מותר להביא מתנות לפצועים. "שאלו אותי אם אפשר להביא משהו לפצועים. עניתי שלא. הכנסת איננה מוסד של אמהות עובדות. הכנסת באה לבקר והיא איננה מחלקת סיגירות", השיב יושב ראש הכנסת ישעיהו.

לדמוז למנהלים להכין רשימות לפינוי, ובשעה 14:00 החלו לפנות את החולים בכל האמצעים שהיו לנו".

הוא סיפר לחברי הכנסת על הצורך לצמצם את מערך המרפאות: "כל המרפאות השונות של קופות חולים, התחנות לאם ולילד, האחיות, מגויסות לבתי חולים כי זה קודם וזה מקטין את המערך של בריאות הציבור בקנה מידה לא קטן.

הוא קיבל התרעה להיערך למצב של מלחמה כבר ביום שישי, יום לפני פרוץ הקרבות, הרבה לפני גורמים רבים במדינה ובכלל זה צה"ל.

"קיבלנו את ההתרעה ביום כיפורים בשעה 9:00 בבוקר", דיווח, "אבל אני קיבלתי את ההתרעה ביום שישי, ולמחרת נאמר שצריך להתכונן ונרמז לי שעוד לא להכניס את מנהלי בתי החולים לתמונה. בשעה 10:00 החלטנו

וחס וחלילה גם לפי הפצצות בעורף. לכן אנו מפנים את כל מה שאפשר למקרה של צורך ולמקרה של פגיעה המונית".

לשאלת חברי הוועדה סיפר פדה: "במלחמות הקודמות פעלנו כך שבתי החולים העירוניים יהיו ריקים, כדי שאם תהיה הפצצה בתל אביב, או בתי החולים שבתל אביב יקלטו את הנפגעים. במלחמת סיני הכינונו 5,000 מיטות במשך 12 שעות. במלחמת ששת הימים היה מספר הפצועים גדול יותר, ואז התברר שהנפגעים חייבים לעתים קרובות לחכות הרבה זמן עד שמגיע תורם".

"זה העלה את הרעיון שאנחנו צריכים לשנות את השיטה ולפזר את החולים בכל בתי החולים", הוסיף. "במערך הזה יש לנו 12 אלף מיטות גרעין ואנחנו יכולים להגיע ל-15 אלף ועוד 5,000 מיטות בשלוחות. כלומר, אנחנו יכולים להכין 20 אלף מיטות. נוסף לכך יש לנו 153 חדרי ניתוח".

"לפי התכנון שלנו, היה על כל בית חולים לפנות את החולים שמאושפזים אצלו ואז צריך גם להעמיד לרשות בית החולים רכב או אמבולנסים או אוטובוסים, אך פה נתקלנו בקושי", המשיך פרופ' פדה.

כאן הוא הדהים את חברי הוועדה כשגילה כי

"במחלקות לכוויה אנחנו צריכים לתת כוח אדם הרבה יותר גדול משיש לנו עכשיו. מכל מקום, העובדים אינם יכולים לעבוד 12 שעות"